

Rok V

Nr. 12.

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WILEŃSKIEGO
WYDAWANY Z FUNDUSZÓW NAUCZYCIELSTWA OKRĘGU.

Wilno, dnia 10 grudnia 1928 r.

Redakcja i Administracja:
Wilno, Wołana 10. Kuratorjum Okr. Szk. Wil. Konto P. K. O. Nr. 30.466.

Pojedyncze numery do nabycia w Księgarni Stow. Naucz. Pol. w Wilnie, ul. Królewska Nr. 1.

T R E Ś Ć :

Pozycja	str.
174. Okólnik Min. Skarbu w sprawie likwid. Skarbu Narodowego	246
175. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. zakupu przedmiotów pochodzenia zagranicznego	247
176. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. nauki religii wyznań niekatolickich	248
177. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. poświadczeń z religii wyznań niekatolickich	250
178. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. kursów dla nauczyc. organizow. przez Wolną Wszeczną w Warszawie	250
179. Okólnik K. O. S. Wil. w spr. kursów obrony przeciwigazowej	253
180. Okólnik K. O. S. Wil. w spr. podniesienia stanu zdrowotności publicznej	253
181. Okólnik K. O. S. Wil. w spr. uzupełnienia wykazu szkół, uprawnionych do zwrotu opłat szkolnych	254
182. Ogłoszenia urzędowe	254
183. Ruch służbowy	255
184. Dział nieurzędowy	255

OKÓLNİK

Ministerstwa Skarbu

z dnia 10 października 1928 r. L. D. VII. 1669/2

Do wszystkich władz centralnych (oprócz Prezydjum Rady Ministrów i Ministerstwa Sprawiedliwości)

w sprawie Likwidacji Skarbu Narodowego.

Wobec zarządzonej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. likwidacji Skarbu Narodowego (Dz. U. R. P. Nr. 26/28 r. poz. 234) Ministerstwo Skarbu uprasza o wydanie podległym władzom zarządzeń, celem przesyłania wszystkich kruszców szlachejnych (niezmonetyzowanych) i kamieni drogocennych, otrzymanych przez te władze po dniu ogłoszenia powołanego na wstępie rozporządzenia jako ofiary na cele ogólnopństwowe, lub też uzyskanych bezpłatnie z jakichkolwiek bądź innych tytułów, jako to w drodze przejęcia po dawniejszych rządach zdobyczy wojennej, konfiskaty i t. p. w trybie, ustalonym w p. 1 okólnika tut. z dnia 8 marca 1928 r. L. D. VII. 68/2 do Centralnej Kasy Państwowej w Warszawie.

Ewentualne wpłaty w gotowiznie, jako ofiary na cele ogólnopństwowe, mogą być przyjmowane przez kasy skarbowe na dobro budżetu dochodów Ministerstwa Skarbu dz. 5 § 11 (inne dochody).

Oдноśnie kruszców szlachejnych zmonetyzowanych obowiązują nadal postanowienia okólników tut. z dnia 27 listopada 1926 r. L. D. K. 4340/WAK i z dnia 8-go marca 1928 r. L. D. VII. 68/2 (p. 2).

W trybie postanowień p. 1 powołanego wyżej okólnika z dnia 8-go marca 1928 r. L. D. VII. 68/2, powinny być również przesyłane do Centralnej Kasy Państwowej przepadłe, po dniu ogłoszenia przytoczonego na wstępie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, na własność Skarbu Państwa wszelkie odznaki b. państw zaborczych, jak również przedmioty o znaczeniu archeologicznym, historycznym lub artystycznym, celem dalszego przekazania zbiorom państwowym oraz monety i medale o znaczeniu numizmatycznym, celem dalszego przekazania Mennicy Państwowej.

Dyrektor Departamentu
(—) Czauderna

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

• dnia 14 listopada 1928 r. L.O.R. 13342-28.

Do Kuratorów Okręgów Szkolnych.

Powyższe zarządzenie M-wa Skarbu podaję do wiadomości i ewentualnego stosowania w związku z Okólnikiem Ministerstwa z dn. 17.XII. 1926 r. L.O.R. 17425/26r. i z dn. 22.III. 1928 r. L.O.R. 3737/28 r.

Naczelnik Wydziału
(—) W. Walter.

O K Ó L N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 24 sierpnia 1928 r. L. O. Prez. 5299/28

w sprawie zakupów wyrobów pochodzenia zagranicznego.

Na podstawie pisma Pana Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 13 sierpnia r. b. L. P. W. 2089 zarządzam, co następuje:

Uchwała Komitetu Ekonomicznego Ministrów z dnia 6. VI. 1925 i Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 19 września 1925 r. L. 1901/DB/3 obowiązują wszystkie urzędy państwowe, ażeby przed dokonaniem zakupu wyrobów przemysłowych pochodzenia zagranicznego dokonywały one na zakup ten zgodę Ministerstwa Przemysłu i Handlu i Ministerstwa Skarbu.

Ponieważ uchwała ta i wymieniony okólnik są interpretowane w najrozmaitszy sposób przez poszczególne urzędy i ponieważ odnośne wnioski są nadsyłane do Ministerstwa Przemysłu i Handlu w najrozmaitszej formie, Ministerstwo Przemysłu i Handlu ustaliło jednolity tryb postępowania w tej sprawie,

Przedewszystkiem wyjaśniam, iż Ministerstwo Przemysłu i Handlu nie jest powołane do badania i aprobowania treści i warunków umów zawieranych przez urzędy przy dokonywaniu zakupów zagranicznych w granicach budżetu, lecz jest ono jedynie powołane do badania, czy zamierzone zakupy nie mogą być dokonane w kraju, i w razie stwierdzenia, iż istotnie w kraju odnośne przedmioty nie są produkowane, do wyrażenia zgody na zakup zagranicą. Ustalenie samej treści i warunków umowy należy do kompetencji właściwego urzędu, który jest za nią odpowiedzialny. W myśl powyższego należy uważać za zbędne nadsyłanie do Ministerstwa Przemysłu i Handlu projektów umów dla ich zaaprobowania, natomiast powinny być tylko nadsyłane wnioski o wyrażenie zgody na zakup wyrobów pochodzenia zagranicznego.

Do wniosku powinien być dołączony:

- 1) jakościowy i ilościowy wykaz wyrobów, których zakup jest proponowany;
- 2) wymagalny termin dostawy;
- 3) ogólna wartość zamierzonego zakupu i cena, po której mają być poszczególne przedmioty nabyte;
- 4) pochodzenie nabywanych towarów (kraj, w którym mają być lub były wyprodukowane i firma, od której mają być zakupione);
- 5) informacja, czy odnośny urząd zwracał się do firm krajowych w sprawie zakupu potrzebnych wyrobów pochodzenia krajowego;
- 6) o ileby urząd stawiał wniosek nabycia wyrobów pochodzenia zagranicznego, pomimo ich produkcji krajowej, należyte uzasadnienie takiego wniosku;

- 7) tak samo o ileby urząd stawiał wniosek nabycia towaru wyrobu niemieckiego, — należyte uzasadnienie i wyjaśnienie czy towar ten nie może być nabyty w państwach innych, mających zawarte z nami traktaty handlowe.

W razie potrzeby Ministerstwo Przemysłu i Handlu zastrzega sobie możliwość zażądania dodatkowych wyjaśnień, ewent. ofert, rachunków technicznych, rysunków i t. d. potrzebnych dla zaopiniowania o potrzebie zakupu zagranicą.

Jednocześnie zwracam uwagę, że uzyskanie zgody na zakup towaru pochodzenia zagranicznego nie jest identyczne z uzyskaniem ulgi celnej, ani też z uzyskaniem pozwolenia na przywóz tych towarów, których przywóz jest reglamentowany i że uzyskanie ulgi celnej, czy też pozwolenia na przywóz musi być przeprowadzone stosownie do istniejących w tym zakresie rozporządzeń i przepisów, powołując się jednak każdorazowo na już uzyskania zgodę na zakup.

Wnioski, w sprawie uzyskania zgody na zakup wyrobów przemysłowych powinny być kierowane do Departamentu Przemysłowego, zaś na zakup wyrobów górniczych i hutniczych — do Departamentu Górniczo-Hutniczego M-wa Przemysłu i Handlu.

Podając powyższe przepisy do wiadomości zarządzam, aby podległe mi urzędy i instytucje, jak również przedsiębiorstwa państwowe ściśle się do nich stosowały, co znacznie uprości i przyspieszy sam bieg załatwienia tego rodzaju spraw.

Minister
(—) *Świtalski.*

176

OKÓLNİK

**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
do Kuratorów Okręgów Szkolnych i Liceum Krzemienieckiego
w sprawie nauki religii wyznań niekatolickich w szkołach średnich
ogólnokształcących, seminarjach nauczycielskich i szkołach średnich
zawodowych.**

Mając na uwadze, że w myśl art. 120 Konstytucji Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1921 r. w każdym zakładzie naukowym, którego program obejmuje kształcenie młodzieży poniżej lat 18, utrzymywanym w całości lub w części przez Państwo lub ciała samorządowe, nauka religii jest dla wszystkich uczniów obowiązkowa oraz ze względu na to, iż nauka religii wchodzi w zakres obowiązkowych przedmiotów nauczania w programie wymienionych wyżej zakładów, przypominam wynikający z powyższych postanowień obowiązek przestrzegania, aby nauka religii w szkołach średnich ogólnokształcących, seminarjach nauczycielskich

i szkołach średnich zawodowych była należycie uwzględniona w stosunku do młodzieży. uczęszczającej do tych szkół, a należącej do wyznań religijnych uznanych przez Państwo.

W tym celu zarządzam co następuje:

I. Odnośnie szkół państwowych.

1. W każdej szkole średniej ogólnokształcącej, seminarjum nauczycielskiem i szkole średniej zawodowej, o ile liczba uczniów (uczennic) pewnego wyznania niekatolickiego wynosi conajmniej 12, ma być dla nich zapewniona nauka religii w 2 godzinach tygodniowo.

2. Gdy liczba uczniów (uczennic) pewnego wyznania niekatolickiego w jednej szkole jest mniejsza niż 12, uczniowie (uczennice) będą łączeni na lekcje religii z uczniami (uczennicami) innej szkoły, o ile nie zajdą jakieś większe ku temu przeszkody.

3. Jeżeli w danej szkole liczba uczniów (uczennic), należących do pewnego wyznania niekatolickiego, jest znaczniejsza, wówczas dla nauki religii tego wyznania należy utworzyć grupy, liczące w zasadzie nie więcej, niż po 40 uczniów (uczennic) i dla każdej grupy, z możliwym uwzględnieniem różnic co do wieku i klas, przeznaczyć po 2 godziny, nauki religii w tygodniu.

4. Katalogi i świadectwa szkolne, dotyczące postępu uczniów w poszczególnych przedmiotach nauki, mają zawierać także ocenę z nauki religii.

Od rodziców, względnie prawnych opiekunów uczniów (uczennic) którzy z powodu braku wyżej wymienionych warunków nie otrzymują nauki religii w szkole, dyrekcje szkół mają żądać przedstawienia zaświadczenia właściwej zwierzchności duchownej, stwierdzającego, że uczeń (uczennica) otrzymuje naukę religii prywatnie i z jakim skutkiem. Na zasadzie takiego zaświadczenia, które dołącza się do katalogu szkolnego, należy wpisać w katalogu i świadectwie ocenę z nauki religii i danego wyznania niekatolickiego.

Dopiero, gdyby powyższe wezwanie dyrekcji szkoły do rodziców nie odniosło skutku, można wydać uczniowi (uczennicy) świadectwo bez oceny z nauki religii z zaznaczeniem w katalogu i na świadectwie, że nauki religii danego wyznania niekatolickiego w szkole nie udzielano.

II. Odnośnie szkół samorządowych.

Kuratorja winny w związku z wizytacją szkół przekonywać się, czy przepisy art. 120 Konstytucji co do nauczania religii są dostatecznie przestrzegane.

Warszawa, dnia 17 września 1928 r. Nr. II. 12229/28.

Za Ministra Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) *Czerwiński*
Podsekretarz Stanu.

O K Ó L N I K

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
do Kuratorów Okręgów Szkolnych, Śląskiego Urzędu Wojewódz-
kiego i Liceum Krzemienieckiego

**w sprawie poświadczeń z religii wyznań niekatolickich dla kandyda-
tów do egzaminu dojrzałości w gimnazjach lub do dyplomu na nauczy-
ciela szkół powszechnych.**

Na zapytanie jednego z Kuratorów Okręgu Szkolnego czy kandydat do egzaminu dojrzałości w gimnazjach lub do dyplomu na nauczyciela szkół powszechnych, wyznania niekatolickiego, którzy wobec tego, że w danej szkole nie jest udzielana nauka tego wyznania, obowiązany jest dostarczyć poświadczenie prywatne z religii względnie metodyki nauki religii swego wyznania, ma prawo wyboru nauczyciela, oznajmiam, że wskazane jest, aby kurator wyznaczył w danej miejscowości jednego lub w miarę potrzeby, kilku nauczycieli religii niekatolickich, do których dyrekcje szkół byłyby obowiązane kierować kandydatów i których świadectwa byłyby przyjmowane jako decydujące.

Określenie wysokości wynagrodzenia należy pozostawić umowie interesowanych.

Warszawa, dnia 15 października 1928 r. (L. 1-2836/28).

Za Ministra Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

(—) *Sł. Czerwiński*
Podsekretarz Stanu.

O K Ó L N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

Z dnia 6 listopada 1928 r. № II. 16352/28.

**Do Kuratorów wszystkich Okręgów Szkolnych
w sprawie kursów dla nauczycielstwa, organizowanych przez Wolną
Wszeczną Polską.**

Wolna Wszeczna Polska pismem z dnia 24.X.1928 r. Nr. 480/28 uwiadomiła Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, że w okresie świąt Bożego Narodzenia organizuje kursy dla nauczycielstwa.

Kursy te subwencionowane przez Ministerstwo, trwać będą od dnia 27.XII. 1928 roku do dnia 31.XII. 1928 roku i obejmą cztery cykle wykładów i pokazów: z fizyki, nauk humanistycznych, pedagogiki i bibliotekarstwa.

W cyklu fizycznym wykłady poświęcone będą centralnemu zagadnieniu fizyki współczesnej, zagadnieniu mechaniki zjawisk atomowych. Pokazy z dziedziny drgań elektrycznych oraz promieniotwórczości ułatwią nauczycielowi korzystanie z dostępnego we wszystkich miastach Polski sprzętu radjowego, oraz niekosztownych względnie łatwych do skonstruowania przyrządów — dla zademonstrowania ważnych praw i faktów, wchodzących w zakres nauczania. Uzupełnieniem cyklu będzie wystawa przyrządów fizycznych.

Wykłady cyklu humanistycznego, połączone z pokazami nowych wydawnictw i pomocy naukowych, dostarczą nauczaniu o Polsce współczesnej podnieć i materiały, na których brak nauczyciele często się uskarżają. Specjalny nacisk ma być położony na ważną sprawę nauczania o Polsce współczesnej w szkole.

Cykl pedagogiczny obejmie szereg wykładów o podstawach nowoczesnych reform szkolnych i doświadczeniach polskich i obcych, wybierając sprawy najmniej dotąd poruszane.

Cykl bibliotekarski ma zaznajomić z najważniejszymi zagadnieniami szerzenia czytelnictwa i kierowania czytelnictwem w szkołach. Zwiedzania i ćwiczenia wprowadzą do wzorowych warsztatów pracy bibliotecznej. W załączeniu odpis planu wykładów.

Bliższych informacji w sprawie zapisu kandydatów, opłat za uczestnictwo w kursie (nie mającej jednak przekroczyć 20 zł.) i t. d. udziela Sekretarjat Wolnej Wszechnicy Polskiej — Warszawa, ul. Śniadeckich 8.

Zechce Kuratorjum zwrócić na to uwagę Inspektorów Szkolnych, dyrekcyj państwowych i prywatnych gimnazjów, seminarjów nauczycielskich oraz państwowych kursów nauczycielskich.

Dyrektor Departamentu

(—) *Wł. Żłobicki.*

WYKŁADY I POKAZY,

organizowane przez Wolną Wszechnicę Polską w czasie od 27 do 31.XII. 1928 r.
A. Wykład wstępny.

Data	Godz.	Fizyka		Polska Współczesna	Nowe prądy w szkolnictwie
1928 r. 27. XII. Czwartek	po poł.	Składniki współczesnej umysłowości Polskiej, 1 1/2 g. prof. S. Czarnowski			
28 XII. Piątek	przed poł.	Metody fizyki współczesnej, 1 g. M. Grotowski	Polityka wewnętrzna Polski współczesnej, 1 g. W. Dzwonkowski	Kierunki psychologii współczesnej i ich znaczenie dla pedagogiki, 1 g, Librachowa	Podstawy i konsekwencje społeczne nowej szkoły, 1 g. p. H. Radlińska
		Klasyczna teoria kwantów, 1 g, F. Wiśniewski			
29. XII. Sobota	przed poł.	Podstawy doświadczalne teorii kwantów 1 g. St. Ziemecki	Podstawy życia gospo- darczego Polski współ- czesnej, 2 g. H. Gąsiorowska	Wrażenia z podróży pedagogicznej, 1 g., J. Lewicki	Szkoła organicznego wychowania w Ameryce, 1 g. I. Mysliński
		Zasady mechaniki falowej, 1 g., S. Weysenhoff			
30. XII. Niedziela	po poł.	Pokazy z promieniotwórczości, 1 g., L. Wertenstein		Psychotechnika w szkolnictwie, 1 g., T. Klimowicz	
		Wystawa fizyczna	Nauczanie o Polsce współczesnej, 1 g. T. Kupczyński	Rola pomocy szkolnych w nowej szkole, 1 g., A. Oderfeldówna	Dyskusja, 1 g.
31. XII. Poniedziałek	przed poł.	Podstawy doświadczalne mechaniki falowej, 1 g., L. Wertenstein	Najnowsze prądy w sztuce polskiej, 2 g., S. Zahorska	Doświadczenie polskie z planem daltonskim, 1 g, Młodowska	
	po poł.	Pokazy z dziedziny dźwięków elektrycznych 1 g. J. Groszkowski		Nauczanie techniki pracy umysłowej, 1 g. A. Walicka	

Wykłady kursu bibliotekarskiego obejmują 8 godzin wykładów i 5 godzin pokazów i podane będą do wiadomości później.

179

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

Do Panów Inspektorów Szkolnych oraz Dyrekcji i Kierownictw
wszystkich szkół podległych**w sprawie kursów obrony przeciwgazowej.**

Komitety Wojewódzkie Wileński i Nowogródzki Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej zwróciły się do Kuratorjum z prośbą o zezwolenie na przeprowadzenie w szkołach kursów informacyjnych z zakresu obrony przeciwgazowej. W związku z tem oraz z poprzednimi zarządzeniami w sprawie popierania prac L.O.P.P., polecam inicjatywę Komitetów Wojewódzkich traktować przychylnie oraz poczynić ułatwienia przy urządzeniu kursów, mających na celu zapoznanie młodzieży wyższych klas i oddziałów ze sposobami obrony przeciwgazowej i organizowania akcji ratowniczej.

Wilno, dnia 21.XI.1928 r. L. O. 40525/28.

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego
St. Pogorzelski.

180.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego do Panów Inspektorów
Szkolnych, Dyrekcji i Kierownictw wszystkich szkół podle-
głych oraz Nauczycielstwa**w sprawie podniesienia stanu zdrowotności publicznej.**

W związku z zarządzeniem Pana Wojewody Wileńskiego z dnia 11 października 1928 r. L. 8300/II w sprawie stanu sanitarnego miast i wsi polecam współdziałać z organami administracji ogólnej przy wprowadzaniu w życie przepisów i zarządzeń z zakresu zdrowotności publicznej.

Przypominam przedewszystkiem okólnik Pana Ministra W.R. i O.P. z dnia 15 kwietnia 1927 r. L.O.H. fiz. 290/27 w sprawie utrzymania czystości w lokalach szkolnych (Dz. U. Min. Nr. 8, poz. 118) i polecam zwrócić baczną uwagę, by wydane w tej mierze zarządzenia były przestrzegane w całej pełni.

Wzorowa czystość budynków i ubikacyj szkolnych jest nieodzowna i stanowić będzie żywą propagandę na rzecz stosowania wymogów sanitarnych przez ogół społeczeństwa. Z uwagi na potrzebę rozwijania tej propagandy, jak również na to, by młodzież w szkole nabyła nawyku do stosowania wymogów z zakresu zdrowotności, polecam pouczać uczącą

się młodzież i stale zwracać jej uwagę na konieczność przestrzegania tych wymogów.

Jednocześnie polecam uświadomić młodzież szkolną o znaczeniu zadrzewiania placów i dróg i zwracać szczególnie uwagę na niedopuszczalność niszczenia drzew i roślin w miejscach publicznych.

Wilno, dnia 21 listopada 1928 r. (L.O. 39695/28).

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) *St. Pogorzelski.*

181

OKÓLNİK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 16.XI.1928 r. L. O. 42129 28

w sprawie uzupełnienia wykazu szkół, w których nauka uprawnia do zwrotu opłat szkolnych w roku 1928/29.

Na podstawie okólnika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 2 listopada 1928 L. O. Prez. 6438 zawiadamiam, że wykaz szkół, w których nauka uprawnia do zwrotu opłat szkolnych w roku 1928/29 ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum O. S. Wileńskiego Nr. 9. poz. 129 uzupełniony został przez włączenie „Szkóły Rzemiosł Artystycznych Towarzystwa Artystów Plastików w Wilnie“.

P. o. Naczelnika Wydziału
(—) *J. Małowieski*

182

Ogłoszenia urzędowe.

Wydalenie ze szkoły.

Konstanty Lutkiewicz b. uczeń kl. VI-ej Państwowego Prawosławnego Seminarjum Duchownego w Wilnie, nie może być przyjęty do żadnej szkoły na terenie Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego bez zezwolenia kuratorjum.

Uczczenie Amundsena.

W dniu 14 grudnia towarzystwa geograficzne całego świata kulturalnego obchodząc będą uroczystie pamięć odkrywcy bieguna południowego i bohaterskiego podróżnika po krajach polarnych, R. Amundsena.

Wszystkie szkoły podległe Kuratorjum Ośw. Wil. powinny w tymże dniu, lub później, w każdym razie w ciągu miesiąca grudnia b.r., poświęcić chociaż kilka słów temu wielkiemu odkrywcy, który zginął w pułstyniach lodowych, ratując życie uczestników wyprawy gen. Nobilego.

Druki zaświadczeń kolejowych.

Kuratorjum zawiadamia, że druki zaświadczeń kolejowych do uzyskania 50% zniżki kolejowej mogą być nabywane do końca roku szkolnego 1928/29 w Książnicy Atlasie w Warszawie, ul. Nowy Świat 59.

183

Ruch służbowy.

Kuratorjum O. S. Wileńskiego.

Przyjęci w charakterze pracowników kontraktowych K. O. S. Wileńskiego:

Helena Piotrowska — od 1 grudnia 1928 r. z płacą według XI gr. uposaż. (L. O. 44071/28 z dn. 26 listopada 1928 r.).

Zwolnieni:

Jadwiga Hryckiewiczowa, urzędnik etatowy X st. sł. w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego, na własną prośbę z dniem 30 listopada 1928 r. (Dekret K. O. S. Wileńskiego z dn. 24. X. 1928 r. L. O. 40158/28).

184

Dział nieurzędowy.

Jednym z podstawowych braków szkolnictwa średniego tut. Okręgu (gimnazja i seminarja nauczycielskie) jest brak pracowni fizyki w klasach wyższych. Chcąc ułatwić szkołom założenie takich pracowni podajemy poniżej wykaz przyrządów potrzebnych i ich ceny.

Jest rzeczą oczywistą, że tworzenie pracowni może odbywać się stopniowo.

Ćwiczenia fizyczne w klasach wyższych.

Zebrali A. Karpowicz (Warszawa) i W. Staszewski (Wilno).

Tytuł ćwiczenia	Przyrządy potrzebne	Cena przyrządów	Cena kompletu przyrządów na 6 grup uczen.
I. Nonjusz	Suwak z nonjuszem	9 zł. — g.	126 zł. — g.
	3 walce metalowe wydrążone	12 „ — „	
II. Mikrometr	Mikrometr do 1,5 cm.	11 „ — „	76 zł. 50 g.
	2 kulki stalowe 11 i 15 mm.	— „ 75 „	
	Płytki szklane	— „ 50 „	
	Cylinderek mosiężny (druć)	— „ 50 „	
III. Kalibrowanie widełek strojowych	Spadkownica z 7 szybk. (wyr. J. Malejki)	204 „ — „	267 zł. — g.
	Stoper	50 „ — „	
	Lichtarz ze świecą	1 „ 50 „	
	Kątownik	4 „ — „	
IV. Ważenie	Waga dwuram. z aretażem do 1 klg.	150 „ — „	1170 zł. — g.
	Komplet odważników	45 „ — „	
V. Pomiar przyspieszenia ziemskiego	Linijka stalowa 80 cm. z podziałką $\frac{1}{2}$ mm.	1 „ — „	6 zł. — g.
	Spadkownica, licht. ze świecą, kątownik (ćw. III)		
VI. Wahadło	Kulka stalowa przewiercona	3 „ — „	54 zł. — g.
	Deseczka z kółkiem i ostrzem	3 „ — „	
	Miarka milimetrowa składowana	3 „ — „	
VII. Zasada równoległoboku	2 dynamometry nikłowe	36 „ — „	324 zł. — g.
	Deski z kółeczkami	10 „ — „	
	Podstawka do dynamometr.	3 „ — „	
	Szalka 50 gr. Odważniki (ćw. IV)	5 „ — „	
VIII. Oznaczenie gęstości za pomocą piknometru	Piknometr z długą szyjką	3 „ — „	27 zł. — g.
	Roztwór soli, alkohol, śrut	1 „ 50 „	
IX. Prawo Archimedesesa	Drewniana podstawka do wagi	1 „ 50 „	
	Szklanka	— „ 50 „	

Tytuł ćwiczenia	Przyrządy potrzebne	Cena przyrządów	Cena kompletu przyrząd na 6 gr. uczen.
	Kawałki rurki szklan. z hacz. Walce metalowe (ćw. I) Alkohol (ćw. VIII) Waga i odważniki (ćw. IV)	— zł. 50 g.	15 zł. — g.
X. Wysokość manometryczna różnych cieczy	Rurka szklana zgięta Dwie szklanki Rurka gumowa z zaciskiem Gliceryna Alkohol (cw. VIII)	1 „ 50 „ 1 „ — „ 1 „ — „ 1 „ — „	27 zł. — g.
XI. Prawo Boyle-Mariotte'a	Naczynia połączone z 3 rurek zawierające około 400 gr. rtęci z prętem szklanym przesuwalnym w najszerszej rurce	30 „ — „	180 zł. — g.
XII. Rozszerzalność cieczy	Podziałka mikrometryczna szkl. Lupa Słój na lód Termometr do 100° Piknometr (ćw. VIII)	6 „ — „ 10 „ — „ 1 „ — „ 4 „ — „	126 zł. — g.
XIII. Ciepło właściwe ciał stałych	Kalorymetr z miesza- dłem Parowniczką Zasłona azbestowa Kociołek Termometr do 50° oz podz. na 0.2° Termometr do 100 (ćw. XII) Waga i odważniki (ćw. IV) Walce metalowe	15 „ — „ 10 „ — „ 3 „ — „ 12 „ — „ 17 „ — „	342 zł. — g.
XIV. Ciepło właściwe cieczy	Roztwór soli kuch., olej paraf. Kalorymetr, parowniczką, term., zasłona azbest, kociołek, walec miedziany (ćw. XIII) Waga i odważniki (ćw. IV)	1 „ — „	6 zł. — g.
XV. Ciepło topnienia lodu	Pinceta Lejek Szklanka (ćw. IX)	2 „ — „ 1 „ — „	

Tytuł ćwiczenia	Przyrządy potrzebne	Cena przyrządów	Cena kompletu przyrząd. na 6 gr. uczen.
	Kalorymetr (ćw. XIII) Waga i odważniki (ćw. IV)		18 zł. — g.
XVI. Ciepło parowania	Wężownica miedziana Łapka na krople wody i rurka gum.	15 zł. — g. 2 „ — „	
	Kalorymetr, kociołek, zasłona urb., termometr (ćw. XIII) Waga i odważniki (ćw. IV)		102 zł. — g.
XVII. Prędkość głosu	Rura Kundt'a	4 „ 50 „	
	3 łapy drewniane	12 „ — „	
	Pręt drewniany „ szklany	1 „ — „ 2 „ — „	
	Ścierka, kalfonja, lycopodium	1 „ — „	123 zł. — g.
XVIII. Częstość widełek strojowych metodą Quinckego	Rura szklana 120 cm.	2 „ 50 „	
	Rurka gumowa	1 „ — „	
	Widelki strojowe	30 „ — „	
	Podstawa drewniana	10 „ — „	
	Lejek (słuchawka)	1 „ — „	
	Młoteczek drewniany	1 „ — „	
	Balon szklany Miara (ćw. VI)	3 „ — „	309 zł. — g.
XIX. Współczynnik załamania światła	Śześcian szklany	9 „ — „	
	Zasłona blaszana	1 „ — „	
	Miarka milimetrowa (ćw. V)		60 zł. — g.
XX. Zwierciadło zbierające	Ława optyczna drewniana	8 „ — „	
	Zwierciadło wklęsłe i wypukłe	14 „ — „	
	Ekranik	2 „ — „	
	Lampka elektryczna w osłonie met.	16 „ — „	240 zł. — g.
XXI. Zwierciadło rozpraszające	Soczewka zbierająca w oprawce Przyrządy z ćw. XX	4 „ — „	24 zł. — g.
XXII. Soczewki zbierające	Soczewka zbierająca o dłuższej ogniskowej w oprawce Przyrządy z ćw. XX i XXI	4 „ — „	24 zł. — g.

Tytuł ćwiczenia	Przyrządy potrzebne	Ceny przyrządów	Cena kompletu przyrząd. na 6 gr. uczen.
XXIII. Soczewki rozpraszające	Soczewka rozpraszająca w oprawce Żwierciadełko płaskie	4 zł. — g 1 „ — „	30 zł. — g.
XXIV. Fotometr	Fotometr Buns. z 2 zwierciadłami Lampka węglowa Ława optyczna (ćw. XX) Lichtarz ze świecą (ćw. III)	7 „ — „ 3 „ — „	60 zł. — g.
XXV. Oznaczenie długości fali świetlnej	Klisza z dwoma szczelinami Lampa z prostym włóknem Szybka czerwona Podziałka mikrom. na szkle (ćw. VI) Miarka milimet. i lupa (ćw. XII) Ława optyczna i soczewka zbierająca (ćw. XX i XXI)	1 „ — „ 10 „ — „ 1 „ — „	72 zł. — g.
XXVI. Pierwsze prawo Ohma	Akumulator 2v. 24 amp. godz. Opornica zatyczkowa Ampermetr 10 amp., dokł. 0,2 amp. Voltmetr 10 volt., dokł. 0,2v. Klucz Mikrometr (ćw. II)	15 „ — „ 120 „ — „ 50 „ — „ 50 „ — „	1410 zł. — g.
XXVII. Drugie prawo Ohma	Przyrządy z ćwiczenia XXIII		
XXVIII. Opór wewnętrzny ogniwa	4 ogniwa Bunsena Ampermetr, opornica, klucz (ćw. XXVI)	100 „ — „	600 zł. — g.
XXIX. Łączenie ogniw	Przyrządy z ćwicz. XXVIII		
XXX. Mostek Wheatstone'a	Mostek Galwanoskop (wyr. J. Malejki) Akumulator, opornica, klucz (ćw. XXVI)	60 „ — „ 30 „ — „	540 zł. — g.

Tytuł ćwiczenia	Przyrządy potrzebne	Cena przyrządów	Cena kompletu przyrząd. na 6 gr. uczen.
XXXI. Prawo Joule'a	Spirala do kalorymetru Akum. woltmetr, ampermetr, opornica, klucz (ćw. XXVI.). Waga i odważniki (ćw. IV) Term. z dokł. 0,2 (ćw. XIII)	4 zł. 50 g.	27 zł. — g.
XXXII. Równoważnik elektro-techniczny	Woltmetr miedziany Akumulator, ampermetr, opornica, klucz. (ćw. XXVI)	10 „ — „	60 zł. — g.
XXXIII. Wyznaczenie stałej busoli stycznej	Busola stycznych Woltmetr (ćw. XXXII) Opornica, klucz (ćw. XXVI) Waga i odważniki (ćw. IV)	100 „ — „	600 zł. — g.
XXXIV. Wyzn. siły elektromotorycznej ogniwa za pomocą stycznych busoli	Opornica, klucz, (ćw. XXII) Ogniwa Busena (XXVIII) Busola stycznych. (ćw. XXXIII),		

Łącznie ćwiczenia na 6 grup uczniowskich:

z mechaniki	2272 zł. 50 gr.
z ciepła	594 „ —
z akustyki	432 „ —
z optyki	510 „ —
z elektryczności	3237 „ —

Ogółem . . . 7045 zł. 50 gr.

Wydawnictwa „Biblioteki Polskiej”.

Instytut Wydawniczy „BIBLIOTEKA POLSKA” pozwala sobie niniejszem przypomnieć o zapoczątkowaniu

Nowego wydania „Wielkiej Biblioteki”,

które zawiera arcydzieła polskiej i obcej literatury, opracowane do użytku szkolnego pod redakcją

Dyrektora Prof. Włodzimierza Gałęckiego.

Wydawnictwo to odpowiada najnowszym postulatam metodyki języka polskiego i zarówno pod względem treści jak i formy jest ostatniem słowem w dziedzinie szkolnych i popularnych wydawnictw arcydzieł literackich, przewyższającym tego rodzaju wydawnictwa zagraniczne.

Dotychczas wyszły z druku:

S. Wyspiańskiego „Wesele”, w opracowaniu L. Płoszewskiego. Cena zł. 3.50.

A. Malczewskiego „Marja”, w oprac. S. Młodożeńca. Cena zł. 1.30.

J. Słowackiego „Godzina myśli” i „Kordjan”, w opracowaniu A. Boleskiego. Cena zł. 1.50.

J. Słowackiego „Anhelli”, w oprac. A. Boleskiego. Cena zł. 0.80.

A. Asnyka „Wybór poezyj”, w oprac. K. Górskiego. Cena zł. 2.50.

J. Słowackiego „Lilla Weneda”, w opracowaniu W. Szyszkowskiego. Cena zł. 1.50.

J. Kochanowskiego „Treny”, w opracowaniu St. Adamczewskiego, Cena zł. 0.90.

A. Mickiewicza „Dziady Wileńskie”, w opracowaniu H. Schipperera. Cena zł. 1.40.

A. Mickiewicza „Pan Tadeusz”, w opracowaniu J. N. Millera. Cena zł. 3.90.

Z. Krasińskiego „Nie-boska Komedja”, w opracowaniu B. Suchodolskiego. Cena zł. 1.40.

Z. Krasińskiego „Irydjon”, w opracowaniu W. Szyszkowskiego.

J. Kochanowskiego „Odprawa posłów greckich”, w opracowaniu St. Adamczewskiego.

W. Scotta „Narzeczoną z Lammermooru”, w oprac. A. Tretiaka.

Niebawem wyjdą z druku:

A. Mickiewicza „Grażyna”, w opracowaniu J. Saloniego.

A. Mickiewicza „Dziady drezdeńskie”, w opracowaniu H. Schipperera.

A. Fredry „Zemsta”, w opracowaniu J. N. Millera.

J. Słowackiego „Balladyna”, w opracowaniu L. Płoszewskiego.

Z. Krasińskiego „Przedświt”, w opracowaniu B. Suchodolskiego.

I. Krasickiego „Satyry”, w opracowaniu R. Skulskiego.

i t. d. i t. d.

„Biblioteka Polska” poczytywać sobie będzie za obowiązek stale informować szkoły i nauczycieli o stanie wydawnictwa przez nadsyłanie

im gratis poszczególnych tomików natychmiast po ich ukazaniu się, o ile otrzyma od zainteresowanych zgłoszenia z podaniem adresów.

Adres Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska”: Warszawa, ul. Nowy Świat 23/25.

Nadesłane książki.

1. *Reuttówna Marja* — Laluś Panienska. Opowieść z życia młodzieży szkolnej w r. 1904 — 1905 z 10 ilustracjami A. Gawińskiego. Warszawa „Księgarnia Polska” Tow. Pol. Mac. Szkolnej.

2. *Władysław Syrokomla* — Urodzony Jan Dęboróg. Wydawnictwo ludowe Zygmunta Nagrodzkiego, książeczka 13-ta. Wilno 1928.

Skład główny u wydawcy, Wilno, Zawalna 11-a. Cena 60 gr.

Od Redakcji i Administracji.

Redakcja Dziennika Urzędowego Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego podaje do wiadomości P.P. prenumeratorów, że od Nowego Roku Dziennik Urzędowy wydawany będzie 1-go każdego miesiąca.

W związku z tem oraz w celu uniknięcia zwłoki w wysyłaniu numerów opłatę za prenumeratę uiszczać należy do dnia 15 miesiąca poprzedzającego datę wydania Dziennika.

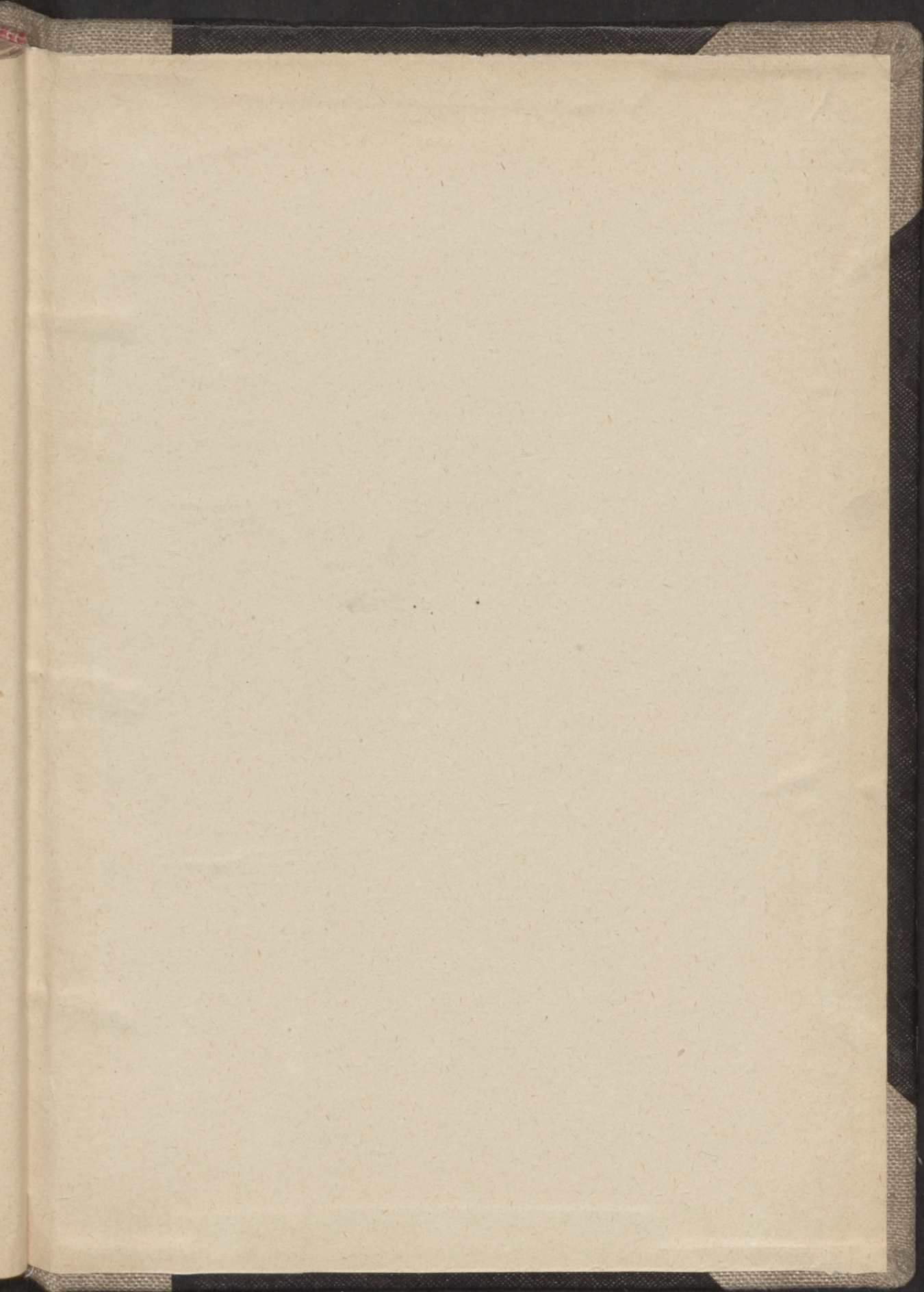
Za m-c styczeń 1929 r. Dziennik Urzędowy wysłany zostanie wyjątkowo niezależnie od uregulowania czy też nie opłaty w ilości egzemplarzy, zaprenumerowanych w m-cu grudniu 1928 r. Natomiast Dziennik Urzędowy za miesiąc luty 1929 r. wysłany będzie po otrzymaniu należności zaś najpóźniej do dnia 15 stycznia 1929 r.

Wyżej podany sposób opłacania za prenumeratę obowiązywać będzie stale.

Przyczem zaznacza się, że opłatę za prenumeratę Dziennika Urzędowego za m-c styczeń uiszczyć należy łącznie z opłatą za prenumeratę tegoż Dziennika za m-c luty do dnia 15 stycznia 1929 roku.

Warunki umieszczenia ogłoszeń: Cała strona zł. 120.—, Pół strony 65 zł. Czwierć strony zł. 35.—. Ogłoszenia mniejsze niż $\frac{1}{4}$ kolumny liczą się od wyrazu po 20 gr za wyraz.

Ogłoszenia umieszcza się **tylko po zapłaceniu zgóry** przypadającej należności (konto Nr. 30466) w P. K. O.. Administracja pozostawia bez odpowiedzi nadesłane do druku ogłoszenia, o ile jednocześnie należność nie została wpłacona.

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS BIBLIOTEKA

002 00086155 1

Lietuvos TSR Mokslų Akademijos

CENTRINĖ BIBLIOTEKA

061503/5/1-12

AFS (1928)